

פרשייה נעלמה "בונז'ורנו"

עו"ד ע. הכהן

במסגרת מדור זה נביא בפניכם פרשיות נעלמות שלא פורסמו עד היום והכל לאחר קבלת אישור הגורמים המוסמכים בקהיליית המודיעין. כמו־כן יתנו במסגרת מדור זה תשובות לשאלות העוסקות בתחום המשפט המשיקות לתחום העיסוק או לתחום התפקוד של קציני הביטחון. בחדתי להתחיל בסיפור אמיתי כפי שיהיו כל יתר הסיפורים אשר הייתי שותף להם לפני למעלה משלושים שנה.

אקרא לסיפור בשם "בונז'ורנו" והמדובר הוא בסיפור מאלף על תהי פוכות חקירה. השנה היתה 1974 ונתבקשתי לנסוע לשכם ולחקור חשוד בהשתייכות לחל"פ (חזית לאומית פלשתינאית). החל"פ היה זרוע צבאית של המפלגה הקומוניסטית הירדנית, אשר הוקמה תוך מידור מרבית אנשי המפקדה של המפלגה. המפלגה עסקה עד אותה תקופה בפעילות, שעיקר

רה פוליטית-רעיונית ונמנעה מפעילות צבאית. למותר לציין, שאותה פעילות פוליטית-רעיונית, נעשתה תוך שמי-רה על כללי מידור ועל הירארכיה פיקודית ברורה.

באותו אירוע נתבקשתי לחקור חבר מפלגה, אשר נחשד בהשתייכות לזרוע הצבאית. סוכם כי האיש ייעצר בסמוך לחצות ואכן נסעתי מצפון הארץ דרך ג'נין לשכם, אליה הגעתי בסמוך לחצות.

לנחקר יוחס חשד כי יצא לירדן ומשם המשיך לסוריה וללבנון לצורך יצירת קשר עם ארגון מחבלים, לעבור אימונים ולקבל משימות.

ואכן, בסמוך לחצות עצר כוח־צה"ל, שיצא ביחד עם רכז השטח את החשוד בבית הוריו. אני ביקשתי לבדוק את דרכונו על מנת לאמת, אם אכן יצא לסוריה או ללבנון. היער דר חותמות למדינות אלו היה בו כדי להטיל ספק במהימנות הידיעה, ומאליו ברור, שגם החשד נגדו עורר ספקות וסימוני שאלה.

בעת המעצר לא נמצא דרכונו של החשוד בביתו. לא התלבטתי וביקשתי שתי לבצע חיפוש חוזר בבית.

כוח־צה"ל יצא בשנית לעבר הבית לבצע את המוטל עליו. במקביל התחלתי בחקירה של החשוד בלא לפרט מה מיוחס לו, אלא במטרה לקבל גירסה על מעשיו בתקופת היעדרותו משכם, שכן רישומי ביקורת הגבולות הצביעו על היעדרות של קרוב לשנה.

החשוד הסביר בנינוחות, שיצא לירדן ומשם נסע אל קרובי משפחה באיטליה על־מנת לעבוד במקצועו כאינסטלטור. הבחור אכן היה אינסטלטור.

שיחת רקע זו נמשכה עד לפנות בוקר, כאשר הובא הדרוכן על־ידי הכוח הצה"לי, שערך חיפוש בביתו.

עיון בדרכון הצביע, שאכן ביציאתו לרבת־עמון טס החשוד לרומא ומשם חזר לרבת־עמון לאחר כשנה בדרכו לישראל.

גירסת האיש לפיה עבד כאינסטלטור, קיבלה תימוכין ונראה היה שזה סוף החקירה.

השעה היתה ארבע או חמש לפנות בוקר, כאשר הגעתי למסקנה, שאין לנו ביסוס לחשדות ושצריך לשחרר את הנחקר. ככלות הכל, גירסתי תו נתמכה על־ידי תותמות כניסה ויציאה, הן באיטליה והן ברבת־עמון, מה שאיפשר לנו לראות בזאת סיום החקירה. ברות טובה אמרתי לו את המילה היחידה, שידעתי באיטלקית, "בונז'ורנו" (בוקר טוב). אני ציפיתי לתשובה או לתגובה דומה, אך זו בוששה להגיע. שוב חזרתי על הברכה "בונז'ורנו" ונדמה היה לי, שאני מדבר אל בעל־חיים, שאינו מבין מה רצוני מי ממנו או מה אני אומר לו.

הדבר נראה לי תמוה, שכן היה זה בלתי־סביר בעליל כי מי ששהה באיטליה שנה ועבד בה כאינסטלטור, לא ידע ולו מילה אחת באיטלקית, "בונז'ורנו".

היה ברור לי שהחותמות אינן אמיתיות ושיש כאן זיוף, המסתיר עורבדות של ממש.

חזרתי לשבת והתחלתי את החקירה מחדש, תוך שאני מסביר לנחקר היכן טעה ומבהיר לו כי סיפור ה"כיסוי" שלו נשבר.

עבר מעט מאוד זמן עד שהבחור החל לספר את היעד האמיתי של נסיעתו. התברר כי מפקדיו בחל"פ איתרו מספר מועמדים, אותם שלחו לקורס אינדוקטריני נציה ופעילות חשאית במוסקבה.

ברבת־עמון קיבל הנחקר תיעוד חדש בשם גרירות הרוסית, יצא לדמשק ומשם טס למדיסקבה בזהותו החדשה. הוא תדרך והזנתה לשמור על זהותו החדשה בלא להסגיר זהותו האמיתית.

יחד אתו במטוס היו עוד שישה פלשתינאים תושבי הגדה, כולם בתיעוד מזויף, כאשר אין היכרות אישית בין האחד לשני. במוסקבה נלקחו השבעה לקורס, שנמשך מעל תשעה חודשים ושכלל אינדוקטרינציה – פעילות חשאית על כל גווניה, כתב סתר, תקשורת, ארגון הפגנות ופרובוקציות, שימוש בנשק ובחומרי חבלה ועוד ועוד...

בקורס השתתפו "נבחרים" מכל העולם, אירלנד, ספרד, דרום־אמריקה, איטליה ועוד.

איתור ששת החשודים הנוספים כשלעצמו היה מעניין. הנחקר לא ידע את שמותיהם. הוא יכול היה רק לומר על־פי המבטא, שפלוני הוא מאיזור רמאללה, שאלמוני הוא מאיזור חברון ושאתר הינו כפרי מצפון הגדה המערבית. בעמל הצלחנו אכן לאתר את כל ששת הנוספים ובהמשך גם איתרנו שני ערבים ישראלים, חברי המפלגה הקומוניסטית, שיצאו לקורס במוסקבה.

בנוסף נוסף היה הצבעה ואינדיקציות לגבי משתתפי הקורס ממדינות אחרות בעולם, דבר אשר כשלעצמו הינו בעל ערך מודיעיני ומסחרי.

אציין שהמפתח לפתרון חקירה זו היה מילה אחת בודדה "בונז'ורנו". בכל נסיעה שלי לאיטליה, במהלכה אני שומע את המילה "בונז'ורנו" עשרות פעמים ביום, אני נזכר באותו בוקר טוב של חקירה מוצלחת.... אכן היה זה בוקר טוב. ■

